

„MOJE DZIECI
ZASŁUGUJĄ, ŻEBY
MIEĆ PRZYSZŁOŚĆ”

MARATON
PISANIA
LISTÓW

AMNESTY
INTERNATIONAL

Joel Paredes,
Argentyna

MARATON PISANIA LISTÓW

PONAD 20 LAT PISANIA LISTÓW,
KTÓRE ZMIENIAJĄ ŻYCIE

Efekty mogą być zdumiewające, gdy choćby garstka ludzi łączy się, aby komuś pomóc. Dwadzieścia lat temu w Polsce mała grupa aktywistów i aktywistek przeprowadziła 24-godzinny maraton pisania listów. W ciągu następnych lat inicjatywa zyskała popularność. Dziś Maraton Pisania Listów (znany też jako *Write for Rights*) jest największym na świecie wydarzeniem dotyczącym praw człowieka.

Ludzie na całym świecie wykorzystują potęgę swoich słów, by pokazać, że szerokość geograficzna nie jest żadną przeszkodą dla solidarności. W 1991 roku napisano 2326 listów, a w roku 2023 akcja przyniosła 6 milionów listów, tweetów, podpisów pod petycjami i innych działań. Tylko w 2023 roku ponad 1,4 miliona osób zaangażowało się w aktywności edukacyjne dotyczące praw człowieka. Na przestrzeni lat uczestnicy Maratonu wspólnie pomogli zmienić życie ponad 100 osób, przyczyniając się do uwolnienia aktywistów i aktywistek z aresztów, zapewnienia sprawiedliwości tym, których prawa zostały naruszone, i ochrony osób, które opowiadają się za zmianami. W ten sposób pokazujemy wspólnie, że gdy chodzi o solidarność, granice nie istnieją!

Cel tegorocznej kampanii to wsparcie dziewięciu osób z całego świata, których prawa człowieka zostały naruszone. W niektórych przypadkach odpowiedzialne za to są rządy, w innych policja lub wielkie korporacje. Osoby te są prześladowane za to, kim są, lub dlatego, że korzystały ze swoich praw. Razem możemy zaważyć o ich prawa. Za pośrednictwem Maratonu Pisania Listów otrzymają indywidualne wyrazy solidarności od tysięcy ludzi z całego świata. Zarówno adresaci tej korespondencji, jak i ich rodziny dowiedzą się w ten sposób, że informacje na ich temat są podawane do wiadomości publicznej i świat o nich nie zapomina. A pisząc bezpośrednio do władz i żądając podjęcia natychmiastowych działań w celu zaradzenia niesprawiedliwości, możemy stworzyć bardziej sprawiedliwy i równy świat, w którym prawa człowieka będą przestrzegane.

Osoby i grupy, które były bohaterami bohaterkami kampanii w poprzednich latach, zauważają znaczenie tych działań i często opisują siłę czerpaną ze świadomości, że tak wielu ludziom na nich zależy.

Pod wpływem akcji często następuje zauważalna zmiana w sposobie traktowania tych osób oraz innych ludzi lub grup postawionych w podobnej sytuacji przez władze ich krajów. Zarzuty bywają wycofane, a poszkodowani zwalniani z aresztów. Wprowadza się nowe prawa lub regulacje dotyczące niesprawiedliwości, a ludzie traktowani są bardziej humanitarnie.

„Głęboko wierzę, że kampania w mojej sprawie utrzymała mnie przy życiu. To właśnie wiedza o tym, że tam jesteście, powstrzymała ich przed zabiciem mnie”

Jani Silva, obrończyni środowiska naturalnego, 2021 r.

ZANIM ZACZNIESZ

Zawarte w scenariuszu propozycje aktywności w ramach edukacji praw człowieka można wykonać w różnych miejscach i okolicznościach: w sali lekcyjnej, podczas spotkania rodziny lub lokalnej społeczności, w grupie przyjaciół bądź na warsztatach aktywistycznych. Zaproponowane w materiale ćwiczenia można przeprowadzić zarówno na żywo, jak i online. Dostosuj je do potrzeb biorących w nich udział osób i okoliczności, w których działasz.

Weź pod uwagę poziom wiedzy uczestników i uczestniczek na temat poruszanych zagadnień oraz liczebność grupy. Zastanów się, jak zorganizować warsztaty, by umożliwić zaangażowanym w nie osobom w pełni aktywny udział; zadbaj o sprzyjającą temu przestrzeń, przeanalizuj wcześniej możliwe trudności i ograniczenia. Jeśli uczestnicy i uczestniczki zajęć zdecydują się na podjęcie akcji w obronie bohatera bądź bohaterki Maratonu Pisania Listów, przeprowadźcie analizę ryzyka takiego działania i zadbajcie o swoje bezpieczeństwo. Zaproponowane w materiale aktywności przygotowano na podstawie metodologii aktywnego uczestnictwa – osoby uczestniczące w zajęciach nie są jedynie biernymi odbiorcami i odbiorczyniami prezentowanych informacji, lecz samodzielnie badają, analizują i kwestionują zagadnienia dotyczące praw człowieka ilustrowane przez historie bohaterów i bohaterek tegorocznego Maratonu Pisania Listów oraz podejmują dyskusję na poruszane tematy. Takie podejście do edukacji praw człowieka na warsztatach sprawia, że uczestnicy i uczestniczki:

- rozwijają wiedzę o prawach człowieka, kluczowe umiejętności umożliwiające reagowanie na naruszenia tych praw, a także postawy i wartości wzmacniające ich poszanowanie;
- mogą zaprezentować swoje opinie i zadawać pytania, co prowadzi do głębszego zrozumienia omawianych zagadnień;
- kontrolują własny proces uczenia się, wykonują ćwiczenia i biorą udział w aktywnościach, uwzględniając swoje zainteresowania, możliwości, obawy;
- mają przestrzeń do wyrażania swoich emocji i refleksji na temat własnej postawy.

© Valerie Miric

Maraton Pisania Listów w Czechach w 2023 r.

Przeczytaj o osobach, w imieniu których walczymy:

<https://maraton.amnesty.org/pl/>.

Skontaktuj się z nami:

www.amnesty.org.pl.

Wyślij wyrazy poparcia na Twitterze do @AmnestyPL, używając hasztagu #W4R24.

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej na temat metodologii aktywnego uczestnictwa, sięgnij do naszej publikacji *Poradnik facylitatorów i facylitatorek. Przewodnik aktywnego uczestnictwa w edukacji praw człowieka, którą znajdziesz tutaj*.

Amnesty International oferuje również bogaty wybór kursów edukacyjnych online na platformie Akademia Praw Człowieka Amnesty. Znajdziesz tam wysokiej jakości bezpłatne kursy e-learningowe, które umożliwiają samodzielną naukę za pomocą komputera bądź innego urządzenia mobilnego podłączonego do internetu. Zacznij swoją przygodę z Akademią Praw Człowieka Amnesty od kursu *Wprowadzenie do praw człowieka*: <https://academy.amnesty.org/learn/course/internal/view/elearning/206/wprowadzenie-do-praw-czlowieka>.

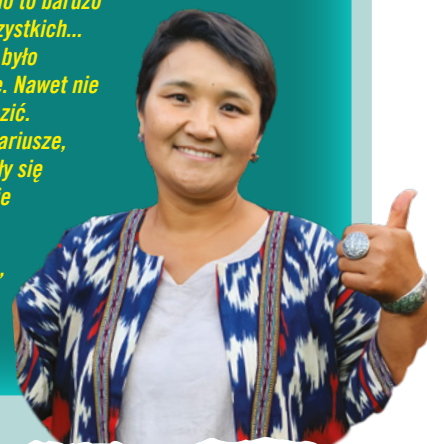
TWOJE SŁOWA MAJĄ MOC

OBROŃCZYNI PRAW CZŁOWIEKA UNIEWINNIONA

Rita Karasartova jest obrończynią praw człowieka i ekspertką w dziedzinie zarządzania obywatelskiego. Poświęciła ponad dekadę swojego życia na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej niezależnych porad prawnych i pomaganie tym, których prawa zostały naruszone przez skorumpowany i niesprawiedliwy system prawny. Wraz z 26 innymi osobami Rita została aresztowana za wyrażenie sprzeciwu wobec nowej umowy granicznej, przekazującej Uzbekistanowi kontrolę nad kirgiskim zbiornikiem wody słodkiej. Czternastego czerwca 2024 roku Rita i co najmniej 21 innych oskarżonych zostali oczyszczeni z zarzutu próby „siłowego obalenia rządu”, za co groziła im kara do 15 lat pozbawienia wolności.

„Chciałabym wyrazić moją ogromną, ogromną wdzięczność... Wasze działania w odpowiednim czasie – podpisy pod petycjami i ogromna liczba listów, które trafiły do sądu, do prokuratury – to wszystko miało bardzo dużą moc. W rzeczywistości było to bardzo wzmacniające dla nas wszystkich... Oczywiście uniewinnienie było całkowicie nieoczekiwane. Nawet nie wiem, jak to sobie wyobrazić. Rozważaliśmy różne scenariusze, różne możliwości pojawiały się w naszych głowach, ale nie sądziliśmy, że wszyscy zostaniemy uniewinnieni! Dziękuję Wam wszystkim”

Rita Karasartova
z Kirgistanu.

© Zbiory prywatne

„Czuję ogromną ulgę i dziękuję za niesamowitą kampanię Maratonu Pisania Listów. Jestem dozgonnie wdzięczna. To tak, jakby ogromny ciężar został zdjęty z moich barków. Czytając wszystkie listy i kartki, poczułam się kochana i doceniona”

Cecillia Chimbiri z Zimbabwe.

DZIAŁACZKI OPOZYCJI UWOLNIONE

Działaczki opozycji Cecillia Chimbiri, Joanah Mamombe i Netsai Marova zostały uprowadzone, były torturowane i uwięzione po udziale w proteście w Zimbabwe. Oskarżono je o „rozpowszechnianie fałszywych informacji” i „utrudnianie działania wymiaru sprawiedliwości”. Netsai uciekła wtedy z Zimbabwe. Po zakończeniu Maratonu Pisania Listów w 2022 r. Cecillia i Joanah zostały uniewinnione przez Sąd Najwyższy.

© Amnesty International Togo

Osoby wspierające
Amnesty w Holandii
(dalej po lewej) i Togo
(po lewej) podczas
Maratonu Pisania Listów
w 2023 r.

O PRAWACH CZŁOWIEKA

Prawa człowieka są podstawowymi swobodami i gwarancjami przysługującymi każdemu z nas. Bazują na godności, równości oraz wzajemnym szacunku, niezależnie od wieku ludzi, ich narodowości, płci, pochodzenia, wyznawanej religii czy światopoglądu. Zgodnie z nimi masz prawo być traktowany... traktowana sprawiedliwie, tak samo jak wszyscy inni, oraz swobodnie decydować o własnym życiu. Prawa człowieka są uniwersalne (przysługują nam wszystkim, każdemu człowiekowi na świecie), niezbywalne (nie mogą zostać nam odebrane), a także niepodzielne i współzależne (wszystkie są ze sobą powiązane i każde ma równe znaczenie).

Od czasu dramatu II wojny światowej międzynarodowe instrumenty praw człowieka, począwszy od Powszechnej deklaracji praw człowieka, stanowią solidną podstawę dla krajowych, regionalnych i międzynarodowych regulacji prawnych, których celem jest poprawa jakości życia ludzi na całym świecie. Zobowiązują one poszczególne państwa i ich przedstawicieli do respektowania, ochrony i realizacji praw człowieka w ramach własnych granic oraz poza nimi. Prawa człowieka nie są luksusem, na który można sobie pozwolić tylko wtedy, gdy umożliwiają to okoliczności.

Maraton Pisania Listów w Beninie w 2023 r.

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

Powszechna deklaracja praw człowieka została przyjęta przez nowo utworzoną Organizację Narodów Zjednoczonych tuż po II wojnie światowej w 1948 roku. Stała się podstawą, na której zbudowano międzynarodowy system ochrony praw człowieka. Państwa świata zgodziły się przestrzegać ogólnych zasad zapisanych w jej 30 artykułach.

Powszechna deklaracja praw człowieka jest, jak sama nazwa wskazuje, deklaracją – wyrazem intencji wszystkich rządów świata w kwestii przestrzegania pewnych standardów dotyczących traktowania ludzi. Prawa człowieka stały się częścią prawa międzynarodowego – od czasu przyjęcia Deklaracji powstało wiele bazujących na niej praw i umów międzynarodowych. To na ich podstawie Amnesty International wzywa rządy do zaprzestania naruszeń, których skutki odczuwają bohaterowie i bohaterki Maratonu Pisania Listów.

POWSZECHNA DEKLARACJA PRAW CZŁOWIEKA

PRAWA I SWOBODY OBYWATELSKIE

– prawo do życia, wolności od tortur i niewolnictwa, wolności od dyskryminacji

- Artykuł 1** Wolność i równość w godności i prawach
- Artykuł 2** Niedyskryminacja
- Artykuł 3** Prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego
- Artykuł 4** Zakaz niewolnictwa
- Artykuł 5** Zakaz tortur

PRAWA ZWIĄZANE Z WYMIAREM SPRAWIEDLIWOŚCI

– domniemanie niewinności, prawo do sprawiedliwego procesu, zakaz arbitralnego pozbawiania wolności

- Artykuł 6** Ochrona prawna
- Artykuł 7** Równość wobec prawa
- Artykuł 8** Prawo do odwołania się do sądu, gdy doszło do naruszenia naszych praw
- Artykuł 9** Zakaz arbitralnego pozbawiania wolności (zatrzymanie, aresztowanie, uwięzienie) i wygnania z kraju
- Artykuł 10** Prawo do sprawiedliwego procesu
- Artykuł 11** Domniemanie niewinności
- Artykuł 14** Prawo do azylu (udania się do innego kraju i ubiegania się tam o ochronę)

PRAWA SPOŁECZNE

– prawo do edukacji, do założenia i posiadania rodziny, do odpoczynku i opieki zdrowotnej

- Artykuł 12** Prawo do prywatności, prawo do życia domowego i rodzinnego
- Artykuł 13** Prawo do swobodnego wyboru miejsca zamieszkania i swobodnego przemieszczania się wewnątrz granic państwowych
- Artykuł 16** Prawo do zawarcia małżeństwa i założenia rodziny
- Artykuł 24** Prawo do odpoczynku i czasu wolnego
- Artykuł 26** Prawo do edukacji, w tym do bezpłatnej nauki na poziomie podstawowym

PRAWA EKONOMICZNE

– prawo do posiadania własności, do pracy, emerytury i do standardu życia adekwatnego do zdrowia i samopoczucia

- Artykuł 15** Prawo do obywatelstwa
- Artykuł 17** Prawo do posiadania własności
- Artykuł 22** Prawo do opieki społecznej
- Artykuł 23** Prawo do pracy za uczciwe wynagrodzenie i zrzeszania się w związkach zawodowych
- Artykuł 25** Prawo do standardu życia adekwatnego do stanu zdrowia i samopoczucia

PRAWA POLITYCZNE

– prawo do udziału w zarządzaniu krajem, prawo do głosowania, wolność pokojowych zgromadzeń, wolność wypowiedzi, wolność przekonań oraz wolność sumienia i religii

- Artykuł 18** Wolność myśli, sumienia i wyznania
- Artykuł 19** Wolność wypowiedzi i prawo do rozpowszechniania informacji
- Artykuł 20** Prawo zrzeszania się w stowarzyszeniach i gromadzenia się w sposób pokojowy
- Artykuł 21** Prawo do udziału w zarządzaniu krajem

PRAWA KULTURALNE I SOLIDARNOŚCIOWE

– prawo do udziału w życiu kulturalnym społeczności

- Artykuł 27** Prawo do udziału w życiu kulturalnym społeczności
- Artykuł 28** Prawo do międzynarodowego ładu i porządku, w którym niniejsze prawa mogą być w pełni realizowane
- Artykuł 29** Odpowiedzialność za respektowanie praw innych osób
- Artykuł 30** Nieodbieranie żadnego z tych praw!

AKTYWNOŚĆ

PRAWO DO PROTESTU

KLUCZOWE POJĘCIA:

- prawo do pokojowych protestów;
- nadmierne użycie siły przez policję;
- dostęp do wymiaru sprawiedliwości.

INFORMACJE O WARSZTACIE:

Poznać historię Joela Paredesa, który został poważnie ranny w wyniku nadmiernego użycia siły przez policję podczas protestu, osoby uczestniczące w warsztacie dowiedzą się więcej o prawie do pokojowego protestu, będącym narzędziem obrony praw człowieka. Uczestnicy uczestniczący dowiedzą się również, że nadmierne użycie siły przez policję stanowi naruszenie tego prawa. Osoby uczestniczące zostaną zachęcane do napisania listu wzywającego władze Argentyny do postawienia przed sądem osób odpowiedzialnych za odniesione przez Joela obrażenia oraz do okazania solidarności z nim.

CZAS:

60 minut. Możesz potrzebować dodatkowego czasu na sekcję *Podejmij działania*.

WIEK: 14+

PLANOWANE REZULTATY:

Dzięki udziałowi w warsztacie osoby uczestniczące:

- **zrozumią** pojęcie prawa do protestu;
- **przemyslą** rolę policji podczas protestów oraz to, w jaki sposób bezprawne użycie siły przez służby bezpieczeństwa może zagrażać prawom człowieka;

- **uświadomią** sobie siłę empatii i solidarności z tymi, których prawa zostały naruszone;
- **dowiedzą się**, czym jest Maraton Pisanie Listów;
- **napiszą** listy z wyrazami wsparcia oraz w obronie Joela Paredesa.

MATERIAŁY:

- **historia Joela Paredesa** (strona 11);
- **Powszechna deklaracja praw człowieka** w wersji uproszczonej (strona 5);
- **informacje ogólne: Prawo do protestu** (strona 9) i **Prawa człowieka a użycie siły** (strona 10);
- papier, długopisy, koperty i inne materiały (jeśli wysyłacie listy);
- opcjonalnie: materiał wideo z piosenką Dread Mar I Así Fue dostępny na www.youtube.com/watch?v=csx53ZqoQqI;
- opcjonalnie: materiał wideo Osoba z doświadczeniem przemocy policyjnej, która straciła oko w wyniku postrzału gumową kulą, wyjaśnia wszystko dostępny na www.youtube.com/watch?v=4I8V4Zm3KCG&t=139s;
- opcjonalnie: wzory listów ze strony <https://maraton.amnesty.org.pl/>

PRZYGOTOWANIE:

- Wydrukuj materiały dla każdej osoby lub grupy uczestniczącej w warsztacie.
- Przeczytaj informacje ogólne na stronach 9–10 i historię Joela Paredesa na stronie 11.

- Opcjonalnie: zapewnij sobie dostęp do serwisu YouTube, aby móc wyświetlać filmy.

WIĘCEJ INFORMACJI:

- Dowiedz się, dlaczego prawo do protestu jest chronione prawami człowieka, jakie zagrożenia dla wolności zgromadzeń występują na świecie i jak ty możesz bronić swojego prawa do protestu. Sprawdź nasz kurs online Prawo do protestu. Link - <https://academy.amnesty.org/learn/course/external/view/elearning/226/Prawodoprotestu>.
- 20-minutowy kurs na temat Maratonu Pisanie Listów: <https://academy.amnesty.org/learn/course/external/view/elearning/330/maraton-pisanie-listow-jak-zrobic-to-lepiej>.
- Zajrzyj do Strefy Protestu Amnesty International: <https://www.amnesty.org.pl/strefa-protestu/>.

ŚRODKI OSTROŻNOŚCI:

Film na YouTube Osoba z doświadczeniem przemocy policyjnej, która straciła oko w wyniku postrzału gumową kulą, wyjaśnia wszystko to prawdziwa historia, która zawiera wstrząsające treści ukazujące przemoc i użycie broni. Niektóre osoby mogą uznać te treści za niepokojące. Osoba prowadząca warsztat powinna wziąć pod uwagę emocje, które te treści mogą wywołać, i zapewnić osobom uczestniczącym bezpieczną przestrzeń do wycofania się z aktywności, a w razie potrzeby zaoferować im wsparcie.

Karty bohaterów _bohaterek Maratonu Pisanie Listów również zawierają treści, które mogą być trudne dla niektórych osób. Dostosuj treści do grupy wiekowej, która będzie uczestniczyć w zajęciach. Upewnij się również, że przygotowane materiały są zrozumiałe i osoby uczestniczące mają wszystkie informacje potrzebne do zaangażowania się w działanie. Pamiętaj o tym, że wybór, w sprawie których bohaterów _bohaterek uczestniczący będą pisać, należy do nich!

1. DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ O PRAWIE DO PROTESTU ORAZ ROLI POLICJI PODCZAS PROTESTÓW (20 MINUT)

Zadaj poniższe pytania osobom biorącym udział w warsztacie:

- **Czy wiecie, czym jest protest?**
- **Jak wygląda protest? Z jakimi dźwiękami wam się kojarzy?**
- **Z jakich powodów ludzie protestują?**
- **Czy mamy prawo protestować?**
- **Dlaczego prawo do protestu jest tak ważne?**

Zbierz odpowiedzi od kilku osób uczestniczących.

Rozdaj kopie uproszczonej wersji Powszechnej deklaracji praw człowieka (strona 5) i wyjaśnij, że prawo do protestu jest chronione na mocy następujących artykułów:

- **Artykuł 19. Swoboda wypowiedzi:** Każdy człowiek ma prawo wolności opinii i wyrażania jej; prawo to obejmuje swobodę posiadania niezależnej opinii oraz poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji i poglądów wszelkimi środkami, bez względu na granice.

Jeśli osoby uczestniczące zapoznają się z Powszechną deklaracją praw człowieka po raz pierwszy, należy skupić się na wspólnym zrozumieniu, czym ona jest, korzystając z informacji znajdujących się na stronie 4.

- **Artykuł 20. Wolność zgromadzeń:** Każdy człowiek ma prawo do spokojnego gromadzenia i stowarzyszania. Nikogo nie można zmuszać do należenia do jakiegos stowarzyszenia.

Możesz przytoczyć odpowiednie zagadnienia z informacji ogólnych: Prawo do protestu (strona 9).

Poproś osoby uczestniczące w warsztacie, aby zastanowiły się nad rolą, jaką policja powinna odgrywać w społeczeństwie. Mogą to zrobić indywidualnie lub w parach.

- **Dlaczego mamy policję?**
- **Co według was powinna robić policja?**
- **Jak waszym zdaniem powinni zachowywać się funkcjonariusze i funkcjonariuszki policji podczas protestów?**

Przypomnij, że w większości krajów policja pełni następujące kluczowe role:

- **pilnuje, by ludzie przestrzegali prawa (egzekwuje prawo);**
- **chroni ludzi i ich mienie oraz pilnuje porządku publicznego;**
- **prowadzi dochodzenia w sprawie przestępstw i dokonuje aresztowań.**

Opcjonalnie: Zalecamy wyświetlenie trwającego 2,5 minuty filmiku *Osoba z doświadczeniem przemocy policyjnej, która straciła oko w wyniku postrzału gumową kulą, wyjaśnia wszystko* (link znajduje się w sekcji *Materiały* na stronie 6). Filmik ten bazuje na prawdziwej historii i wzywa do większej kontroli sprzętu będącego na wyposażeniu organów ścigania. Ostrzeż osoby uczestniczące, że film jest brutalny i zawiera obrazy ukazujące przemoc i broń, które dla niektórych mogą być niepokojące. Pozwól poszczególnym osobom zrezygnować z oglądania go, jeśli tak zdecydują.

Podsumuj dyskusję, przytaczając odpowiednie zagadnienia z informacji ogólnych: *Prawa człowieka i użycie siły* (strona 10). Można je wydrukować i rozdać lub po prostu omówić, aby wzmocnić zrozumienie tego, jaką rolę pełni policja w protestach.

2. HISTORIA JOELA PAREDESA (25 MINUT)

Poproś osoby uczestniczące, aby zamknęły oczy, jeśli czują się z tym komfortowo, i pomyślały o swoich zainteresowaniach.

Przeczytaj na głos poniższy akapit:

„Co lubisz robić w wolnym czasie? Wyobraź sobie siebie, gdy angażujesz się w swoje hobby – co robisz? Z kim jesteś? Których części ciała używasz? Jak się poruszają? Co widzisz, co czujesz? Masz teraz zamknięte oczy. Wyobraź sobie, że nie możesz już ich otwierać. Czy nadal byłbyś/byłabyś zdolny_zdolna w pełni uczestniczyć w swoim hobby? Czego by ci brakowało?”

Poproś wszystkie osoby o zamknięcie oczu podczas czytania poniższego fragmentu. Powiedz, że jest to prawdziwa historia.

„Joel jest muzykiem grającym na bębnie bombo. Postanowił okazać solidarność z rdzennymi narodami Argentyny, uczestnicząc w proteście z przyjaciółmi, na który przynieśli swoje instrumenty muzyczne. Policja przybyła na miejsce i zaczęła strzelać gazem łzawiącym i gumowymi kulami prosto w głowy demonstrantów. Joel został trafiony gumową kulą, przez co stracił wzrok w prawym oku”.

Poproś osoby uczestniczące w zajęciach o otwarcie oczu i szybkie otrząśnięcie się, aby przywrócić ich uwagę do chwili obecnej i do warsztatu. Daj im możliwość podzielenia się wszelkimi uczuciami lub emocjami.

Dobierz osoby uczestniczące w pary i rozdaj im kopie historii Joela (strona 11). Możesz też przeczytać ją na głos. Daj parom 10 minut na przeczytanie informacji i omówienie poniższych pytań:

Odpowiednio dostosuj ćwiczenia, które wymagają od osób uczestniczących zamykania i otwierania oczu, do potrzeb osób z uszkodzeniem wzroku.

- Co najbardziej zaskoczyło cię w historii Joela?
- Jak zmieniło się życie Joela w wyniku bezprawnego użycia siły przez policję?
- Czy prawo Joela do protestu zostało uszanowane?
- Czy słyszałeś o innych protestach, podczas których policja użyła przemocy, aby powstrzymać osoby w nich uczestniczące przed korzystaniem z ich prawa do protestu?
- Co można zrobić, aby pomóc Joelowi uzyskać sprawiedliwość?

Poproś pary o podzielenie się z resztą grupy odpowiedziami. Podkreśl, jak duże jest znaczenie okazania Joelowi solidarności przez osoby z całego świata dla jego walki o sprawiedliwość.

3. PODEJMIJ DZIAŁANIE

Opowiedz grupie o Maratonie Pisania Listów. Wyjaśnij, że Amnesty International zachęca ludzi do wspierania walki Joela Paredesa o sprawiedliwość. Możesz podać przykłady z zeszłorocznej edycji Maratonu (strona 3), które pokazują, jak skuteczne może być pisanie listów i podejmowanie innych działań. Możesz też pokazać film o Maratonie Pisania Listów na stronie <https://www.youtube.com/watch?v=1ZVoU4fMxuw>.

Jeśli uczestnicy/uczestniczki nie mają wystarczająco dużo czasu na podjęcie działania w wyznaczonym czasie, zachęć ich do kontynuowania pracy później lub podzielenia się zadaniami w grupach. Zachęć ich do kreatywności.

NAPISZ LIST

Zachęć osoby uczestniczące w zajęciach do napisania listów do prokuratora generalnego Argentyny (skorzystajcie z informacji kontaktowych po prawej stronie).

- Napisz coś o sobie, aby list miał osobisty charakter.
- Napisz, co cię zszokowało w sprawie Joela Paredesa.
- Napisz, dlaczego uważasz, że ważne jest, aby rządy szanowały prawo do pokojowego protestu i przestrzegały go.
- **Zażądaj, aby osoby odpowiedzialne za spowodowanie obrażeń u Joela Paredesa i wszystkie inne naruszenia wobec osób protestujących zostały postawione przed sądem i osądzone zgodnie z prawem i standardami międzynarodowymi.**

Attorney General of the Public Prosecutor's Office

Sarmiento 427
4600 San Salvador de Jujuy
Argentina

Zwrot grzecznościowy: Szanowny Panie
(jeśli piszesz list po angielsku: *Dear Sir*)

E-mail: slello@mpajuju.gov.ar

X: @Mpajuju

Instagram: @mpajuju

Hasztagi: #justiciaparaJoel, #justiceforJoel, #W4R24

Za pośrednictwem:

J.E. Ambasadorka Alicia Irene Falkowski
Ambasada Republiki Argentyńskiej
ul. Aleje Jerozolimskie 123A, piętro 10.
02-017 Warszawa

OKAŻ SOLIDARNOŚĆ

Pokaż Joelowi, że nie jest sam. Prześlij mu wyrazy wsparcia, aby podtrzymać go na duchu i pokazać jemu oraz jego rodzinie, że wspierasz ich w walce o sprawiedliwość.

Twój przekaz powinien być wizualny. Wybierz słowa, obrazki, rysunki lub inne elementy, które budzą pozytywne skojarzenia i nie są trywialne. Unikaj nawiązań do oka Joela, aby nie stawiać go ponownie w roli ofiary. Unikaj motywów religijnych.

Bądź kreatywny/kreatywna! Pokaż Joelowi siłę swojej solidarności! Następnie wyślij wiadomość na adres podany po prawej stronie.

Joel Paredes
c/o Amnesty International Argentina
Santos Dumont 3429, 2nd Floor
1427 Buenos Aires
Argentina

INFORMACJE OGÓLNE

PRAWO DO PROTESTU

Pokojoye protesty to dynamiczny i publiczny sposób korzystania z praw człowieka. W całej swojej historii protesty umożliwiały jednostkom i grupom wyrażanie sprzeciwu, opinii i pomysłów, ujawnianie niesprawiedliwości i nadużyć oraz pociąganie rządzących do odpowiedzialności.

Kiedy ludzie angażują się w protesty, indywidualnie lub zbiorowo, korzystają z różnych praw, do których należą swoboda wypowiedzi oraz prawo do pokojowego gromadzenia się. Bez możliwości swobodnego wyrażania opinii zgromadzenia publiczne są po prostu masowymi spędami ludzi bez przesłania. A bez możliwości swobodnego gromadzenia się poszczególne osoby mogą nie mieć wystarczającej siły przebicia, aby ich przesłanie zostało właściwie usłyszane.

Kluczowe znaczenie dla umożliwienia ludziom pokojowego protestowania mają także inne prawa człowieka, w tym na przykład: prawo do życia, prawo do prywatności, wolność zrzeszania się, wolność od tortur i innego złego traktowania lub karania oraz wolność od arbitralnego aresztowania i zatrzymania.

Joel Paredes

KIEDY RZĄDY ROZPRAWIAJĄ SIĘ Z PROTESTAMI

Zamiast rozwiązywać pilne problemy i promować dialog w celu powstrzymania niesprawiedliwości, nadużyć i dyskryminacji rządy często zajmują się tłumieniem protestów poprzez piętnowanie demonstrantów i rozpędzanie pokojowych manifestacji. Często nakładają ograniczenia na protesty ze względu na bezpieczeństwo narodowe lub porządek publiczny. Poszanowanie praw człowieka jest jednak częścią bezpieczeństwa narodowego i porządku publicznego, a prawo do protestu jest chronione na mocy międzynarodowych standardów ochrony praw człowieka.

Istnieje wiele barier dla korzystania z prawa do protestu: osoby, które borykają się z nierównością i dyskryminacją – czy to ze względu na rasę, płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową, religię, wiek, niepełnosprawność, zawód, czy też status społeczny, ekonomiczny, migracyjny lub inny – są bardziej narażone na ograniczenia i represje oraz mają mniejszą możliwość korzystania ze swoich podstawowych praw. A jednak postępy w zakresie poszerzania standardów ochrony na całym świecie zawdzięczamy właśnie tym osobom, które odważyły się walczyć o włączające i równe społeczeństwo, pomimo ryzyka i wyzwań, przed którymi stanęły. Dlatego tak ważne jest, aby każdy mógł protestować bezpiecznie i bez dyskryminacji.

INFORMACJE OGÓLNE

PRAWA CZŁOWIEKA I UŻYCIE SIŁY

W celu ochrony ludzi i utrzymania porządku publicznego funkcjonariusze policji mogą używać siły, ale zawsze muszą to robić zgodnie z prawem i standardami praw człowieka. Jest to szczególnie ważne, gdy użycie siły zagraża czyjemuś życiu lub grozi poważnymi obrażeniami.

STANDARTY DOTYCZĄCE UŻYCIA SIŁY

- Użycie siły musi być bezwzględnie konieczne; winno być stosowane tylko wtedy, gdy nie ma alternatywy, i w minimalnym stopniu potrzebnym do osiągnięcia uzasadnionego celu.
- Użycie siły musi być proporcjonalne do wagi przestępstwa (na przykład policja nie może pozbawić życia w celu ochrony mienia).
- W przypadku gdy użycie siły przez policję spowodowało obrażenia lub śmierć, należy przeprowadzić szybkie, dokładne, niezależne i bezstronne dochodzenie. Jeżeli funkcjonariusze policji nadużywają swoich uprawnień, muszą zostać pociągnięci do odpowiedzialności stanąć przed sądem.
- Organy ścigania muszą opracować jasne wytyczne dla funkcjonariuszy policji dotyczące sytuacji, w których użycie siły jest właściwe i zgodne z prawem.
- Jeśli niektóre osoby protestujące angażują się w brutalne działania, policja powinna zapewnić, że ci, którzy zachowują się pokojowo, będą mogli kontynuować protest.
- Akty przemocy ze strony mniejszości nie są powodem, by rozpędzać te osoby, które pozostają pokojowo nastawione.
- Organy ścigania powinny, w miarę możliwości, unikać stosowania przemocy, a w przypadkach, gdy użycie siły jest nieuniknione, ograniczyć ją do niezbędnego minimum, zgodnie z zasadami konieczności i proporcjonalności.
- Decyzja o rozproszeniu protestu musi być ostatecznością i powinna zostać podjęta jedynie w wypadku gdy wszystkie inne mniej restrykcyjne środki okażą się nieskuteczne.
- Użycie gazu łzawiącego lub armatek wodnych w celu rozproszenia protestu jest dozwolone tylko w odpowiedzi na akty przemocy, do których dochodzi na szeroką skalę, i jedynie gdy łagodniejsze środki były niewystarczające do zażegnania konfliktu, oraz gdy osoby biorące udział w proteście mogą swobodnie opuścić miejsce zdarzenia. Funkcjonariusze policji muszą ostrzec osoby uczestniczące, że takie środki zostaną użyte, i pozwolić im się rozejść.
- Pod żadnym pozorem nie wolno wystrzeliwać granatów z gazem łzawiącym bezpośrednio w kierunku ludzi. Należy unikać wielokrotnego i długotrwałego narażania osób protestujących na działanie gazu łzawiącego.
- Broń palna NIGDY nie powinna być używana do rozpraszania tłumu.

Mural w Purmamarca, w Jujuy, którego autorem jest Emilio Ramon Haro Galli, upamiętniający protesty w Jujuy.

HISTORIA

JOELA PAREDESA

Joel Paredes ma 29 lat, jest ceramikiem. Mieszka w Humahuaca, małym miasteczku w Jujuy w północnej prowincji Argentyny. W czerwcu 2023 roku lokalny rząd przeforsował zmiany w lokalnym prawie. Na ich podstawie ograniczono wolność zgromadzeń oraz wprowadzono przepisy, które mogą skutkować szkodami dla środowiska naturalnego oraz naruszyć prawa narodów rdzennych do ich ziemi. Zmiany zostały zatwierdzone bez konsultacji z przedstawicielami rdzennych narodów i ogółem społeczeństwa.

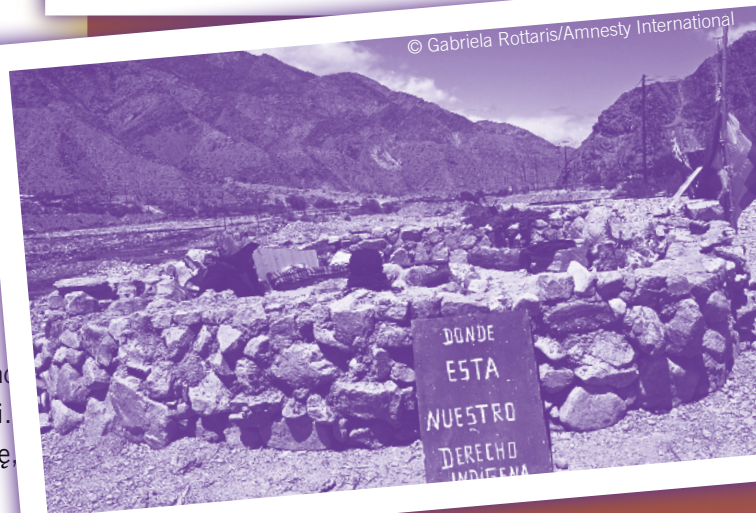
Jujuy jest prowincją bogatą w lit, metal znany „białym złotem” ze względu na jego masowe wykorzystywanie przy produkcji baterii. Argentyńskie władze chcą zwiększyć eksport litu, jednak ludzie żyjący na tym terenie, tacy jak Joel i jego rodzina, mają co do tego poważne wątpliwości.

Choć sam nie jest rdzennym mieszkańcem Jujuy, Joel szczerze martwił się o przyszłość swoich dzieci, które będą dorastać na tych ziemiach. Wieczorem 30 czerwca 2023 roku dołączył do setek pokojowych demonstrantów na placu Humahuaca. Grał na bębnie bombo wraz ze swoim zespołem, podczas gdy Rada Miejska w pobliskim budynku dyskutowała o zmianach. „Nasze instrumenty muzyczne są naszą bronią” – mawia Joel.

Pierwszego lipca wczesnym rankiem policja przybyła na plac i zaczęła bez ostrzeżenia strzelać w tłum gumowymi kulami. Joel został trafiony w prawe oko. Chociaż przeszedł operację, lekarze nie potrafili uratować wzroku. W konsekwencji incydentu Joel nie widzi na jedno oko, a silne bóle wpływają na jego codzienne funkcjonowanie. Nikt nie został pociągnięty do odpowiedzialności za to, co spotkało Joela i innych protestujących.

© Tomás Ramírez Labrousse - Amnistia Internacional Argentina

© Gabriela Rottaris/Amnesty International

Argentyna. (Napis oznacza: „Gdzie jest nasze rdzenne prawo?”).

O AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International jest globalnym ruchem zrzeszającym ponad 10 milionów ludzi, którzy niesprawiedliwość na świecie traktują osobiście. Działamy na rzecz świata, w którym wszyscy mogliby swobodnie korzystać ze swoich przyrodzonych praw. Prowadzimy niezależne śledztwa i ujawniamy przypadki nadużyć, niezależnie od tego, gdzie i kiedy do nich dochodzi. Wywieramy nacisk na władze oraz na inne grupy mające wpływ (na przykład korporacje), pilnując dotrzymywania składanych przez nie obietnic oraz respektowania prawa międzynarodowego.

Poprzez ukazywanie poruszających historii ludzi, w imieniu których działamy, inspirujemy miliony osób na całym świecie do pracy na rzecz zmiany, a także do obrony narażających się aktywistów i aktywistek. Zachęcamy ludzi, by domagali się swoich praw, edukując w zakresie praw człowieka i prowadząc szkolenia na ich temat. Chronimy ludzi i wspieramy ich – walczymy o zniesienie kary śmierci, propagujemy prawa reprodukcyjne i seksualne, przeciwdziałamy dyskryminacji, bronimy praw uchodźców i uchodźczyń oraz migrantów i migrantek. Pomagamy doprowadzać sprawców tortur przed oblicze sprawiedliwości i zmieniać opresyjne prawa, a przede wszystkim uwalniać ludzi więzionych za wygłaszanie własnych opinii. Jesteśmy głosem osób uciskanych i pozbawianych swobód oraz godności. Dajemy głos tym, których nie słychać.

© Amnesty International 2024

O ile nie zaznaczono inaczej, treść niniejszego dokumentu jest udostępniana na licencji Creative Commons (Uznanie autorstwa, Użycie niekomercyjne, Bez utworów zależnych, Międzynarodowe 4.0), <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>. Więcej informacji dotyczących zezwoleń można znaleźć na naszej stronie internetowej: www.amnesty.org.

Tam, gdzie materiał jest przypisany do właściciela praw autorskich innego niż Amnesty International, materiał ten nie podlega licencji Creative Commons.

Po raz pierwszy opublikowany w 2024 r. przez Amnesty International Ltd. Peter Benenson House, 1 Easton Street, Londyn WC1X 0DW, Wielka Brytania

Stowarzyszenie
AMNESTY INTERNATIONAL

www.amnesty.org.pl
Sapieżyńska 10a, 00-215 Warszawa
e: amnesty@amnesty.org.pl
t: 22 827 60 00

Wrzesień 2024 r.
Indeks: POL 32/8283/2024
Zdjęcie na okładce:
© Amnesty International

**MARATON
PISANIA
LISTÓW**

AMNESTY
INTERNATIONAL

